

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Інститут журналістики

Кафедра історії журналістики

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТРЕНДИ СУЧАСНОЇ АРТ-ЖУРНАЛІСТИКИ

для здобувачів вищої освіти

галузь знань	06 журналістика
спеціальність	061 журналістика
освітній рівень	магістр
освітня програма	арт-медіа
вид дисципліни	обов'язкова
Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022 / 2023
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: **Любов БОЯРСЬКА**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії журналістики

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ («__») 20__ р.
на 20__/20__ н.р. _____ («__») 20__ р.

КИЇВ – 2022

Розробник: **Любов БОЯРСЬКА**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри історії журналістики

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри історії журналістики

 (Наталія ЖЕЛІХОВСЬКА)

Протокол № 10 від «29» червня 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією Інституту журналістики

Протокол №1 від «29» серпня 2022 року

Голова науково-методичної комісії (Анастасія ВОЛОБУЄВА)

«29» серпня 2022 р.

ВСТУП

1. Мета дисципліни – дати студентам цілісне розуміння основних тенденцій розвитку сучасної української арт-журналістики, її тематичних та жанрових трендів, проблематичної спрямованості сучасного мистецтва і його рецепції в арт-журналістиці, сформуванню вміння самостійно і компетентно визначати найактуальніші й найгостріші суспільні питання, відображені у сучасному мистецтві; розуміти закономірності процесу культурно-мистецької та міжкультурної комунікації; аналізувати та узагальнювати результати досліджень в культурно-мистецькій сфері.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни (за наявності):

1. Знати основні етапи і напрямки розвитку світового та українського мистецтва, орієнтуватися в сучасному культурно-мистецькому житті країни та світі; знати основні спеціалізовані видання, теле- та радіопрограми культурно-мистецького спрямування та відповідні електронні ресурси; знати в основних рисах творчий доробок українських арт-журналістів; знати основні журналістські жанри; знати структуру й контент відповідних видань та ресурсів.

2. Вміти визначати проблемно-тематичну спрямованість спеціалізованих видань та ресурсів, визначати особливості розвитку української арт-журналістики в той чи інший період; характеризувати досягнення й засвоювати, узагальнювати досвід українських журналістів, що висвітлюють культурно-мистецьку тематику; аналізувати структуру й контент періодичних видань.

3. Володіти елементарними навичками аналізу тексту (творів публіцистики), джерельної критики, перевірки даних.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна має на меті дати студентам цілісне розуміння основних тенденцій розвитку сучасної української арт-журналістики (мистецької журналістики), її тематичних та жанрових трендів, проблематичної спрямованості сучасного мистецтва і його рецепції в арт-журналістиці; сформуванню вміння самостійно і компетентно визначати найактуальніші й найгостріші суспільні питання, відображені у сучасному мистецтві; оперативно реагувати на зміни запитів аудиторії; зважено реагувати, висвітлювати, пояснювати й аналізувати головні виклики сьогодення в українському та зарубіжному мистецтві; осмислювати попередній досвід арт-журналістики і застосовувати його у своїй професійній діяльності; орієнтуватися в тематиці і проблематиці сучасного мистецтва; бути готовим пояснити своїй потенційній аудиторії складні питання міжособистісної і міжкультурної комунікації, зосереджуючись на гуманістичній спрямованості мистецтва.

Важливим складником дисципліни є актуальний проблемно-тематичний контент та жанрові форми висвітлення культурно-мистецького життя. Світоглядний і ціннісний аспект дисципліни полягає у розумінні гуманістичних засад мистецтва, ролі арт-журналіста як інтерпретатора мистецьких явищ і утвердженні засад толерантності та міжособистісного і міжкультурного діалогу.

Планується розвинути у студента здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу з огляду на необхідність захисту національних та державних інтересів при здійсненні міжкультурної комунікації в сучасних умовах; здатність генерувати нові ідеї (креативність) з метою просування українського культурно-мистецького продукту, створення позитивного іміджу України через популяризацію культурно-мистецьких досягнень як складової міжкультурної комунікації (зокрема, в умовах інформаційно-світоглядних протистоянь та загроз), з урахуванням інноваційного потенціалу та креативних технологій; вміння виявляти та вирішувати проблеми при створенні культурно-аналітичного контенту в сучасних умовах інформаційно-світоглядних протистоянь та гібридної війни; здатність використовувати спеціалізовані концептуальні знання з соціальних комунікацій, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності при підготовці культурно-аналітичних та інформаційно-пізнавальних матеріалів; здатність приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах дослідницької та/або інноваційної роботи, що потребує застосування нових підходів та прогнозування з огляду на усвідомлення ролі культурно-мистецького продукту в інформаційно-світоглядних та морально-ціннісних протистояннях.

Дисципліна сприяє можливості опановувати знання і розуміти предметну сферу та професійну діяльність; бути критичним і самокритичним; навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

4. Завдання (навчальні цілі): дати студентам цілісне розуміння основних тенденцій розвитку сучасної української арт-журналістики (мистецької журналістики), її тематичних та жанрових трендів, проблематичної спрямованості сучасного мистецтва і його рецепції в арт-журналістиці; сформувати вміння самостійно і компетентно визначати найактуальніші й найгостріші суспільні питання, відображені у сучасному мистецтві; оперативно реагувати на зміни запитів аудиторії; зважено реагувати, висвітлювати, пояснювати й аналізувати головні виклики сьогодення в українському та зарубіжному мистецтві; осмислювати попередній досвід арт-журналістики і застосовувати його у своїй професійній діяльності, орієнтуватися в тематиці і проблематиці сучасного мистецтва, бути готовим пояснити своїй потенційній аудиторії складні питання міжособистісної комунікації, зосереджуючись на гуманістичній спрямованості мистецтва. Дисципліна має світоглядний аспект, сприяє виробленню навичок формування самостійних оцінок і власних суджень, компетентно й історично зважено аналізувати головні етапи й тенденції культурно-мистецького життя в Україні та за її межами.

Загальні компетенції відповідно до ОПШ, що реалізуються при вивченні дисципліни:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК5. Вміння виявляти та вирішувати проблеми.

Фахові компетенції відповідно до ОПШ, що реалізуються при вивченні дисципліни:

ФК 1. Здатність критично осмислювати проблеми у професійній діяльності чи дослідницькій роботі на межі предметних галузей, враховуючи культурно-історичні, національно-етнічні характеристики потенційної аудиторії та враховуючи державні інтереси країни у міжкультурній комунікації.

ФК5. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються, з урахуванням національного та міжнародного досвіду міжкультурної комунікації.

ФК6. Здатність приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах дослідницької або інноваційної роботи, що потребує застосування нових підходів та прогнозування з огляду на усвідомлення ролі культурно-мистецького продукту в інформаційно-світоглядних та морально-ціннісних протистояннях

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. Вміти; 3. Комунікація; 4. Автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та <u>пороговий</u> критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	<i>Знати основні тенденції сучасної журналістики культурної тематики</i>	<i>Лекції, семінарські заняття</i>		<i>10</i>
1.2	<i>Знати тематичні і жанрові тренди сучасної арт-журналістики</i>	<i>Лекції, семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>Екзамен</i>	<i>10</i>
1.3.	<i>розуміти взаємозв'язок між європейським, світовим і українським культурно-мистецьким контекстами</i>	<i>Лекції, семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>Екзамен</i>	<i>10</i>
1.4	<i>розуміти перспективи та тенденції розвитку сучасної української та</i>	<i>Лекції, семінарські</i>	<i>Екзамен</i>	<i>10</i>

	<i>зарубіжної культури</i>	<i>заняття</i>		
2.1	<i>Вміти шукати інформацію, аналізувати дані, перевіряти факти, пов'язані з процесами культурно-мистецького життя</i>	<i>Семінарські заняття,</i>		20
2.2.	<i>Вміти створювати власні публікації на основі вивченого матеріалу з огляду на жанрові тренди сучасної арт-журналістики</i>	<i>Самостійна робота</i>		10
3.1	<i>Презентувати результати, проводити дослідження в колективі (самостійна робота 1 і 2)</i>	<i>Самостійна робота</i>	<i>Презентація робіт</i>	10
4	<i>Критично опрацьовувати й аналізувати комплекс джерел культурно-мистецької тематики, використовувати здобуті знання у професійній діяльності</i>	<i>Семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>Екзамен</i>	20
	<i>Разом</i>			100%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код)								
	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	3.1	4
Програмні результати навчання (назва)								
ПРН 8. Показувати проблемні питання у діяльності сучасних медіаорганізацій, що виготовляють і поширюють культурно-мистецький контент, з огляду на його роль у міжкультурній комунікації та місії у сучасному інформаційно-світоглядному протистоянні.	+	+	+	+	+			+
ПРН11. Оцінювати проблемні питання професійної діяльності, застосовуючи знання з різних предметних галузей, що охоплюють сферу			+	+	+	+	+	

культурно-мистецького життя і міжкультурної комунікації								
---	--	--	--	--	--	--	--	--

7. Схема формування оцінки. Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Дисципліна складається з двох модулів: ЗМ1. Основні тематичні і жанрові тренди сучасної арт-журналістики та ЗМ2. Тренд «Толерантність. Діалог з Інакшим». Рекомендований допусковий бал до іспиту – 36 б. (мінімальний допусковий – 20 б.) Максимальний бал за 2 модулі – 60 б. Під час складання підсумкового контролю – екзамен (письмово) студент може отримати максимально 40 балів, мінімально – 24 бали.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

	ЗМ-1, 2	
	Мін. 36 – балів	Мах. 60– балів
Усна відповідь – 5 б. Доповнення – 3 б.	3x7=21	5x8=40 або 5x5=25 плюс 3x5=15;
Самостійна робота (СР1, СР2)	15 (СР1-7 балів, СР2- 8 балів)	20 (10x2)

- підсумкове оцінювання:

- форма оцінювання – екзамен;

- максимальна кількість балів, які може отримати студент – 40 балів;

- форма проведення екзамену – письмова, види завдань – відкриті запитання;

Критерії оцінювання:

фактична вмотивованість і достовірність фактів із мистецької журналістики та творів мистецтва (фільми, книги) – 20 б;

вичерпність, логічність обґрунтування, лаконічність – 15 б.

грамотність – 5 б. ;

Списування та плагіат автоматично ведуть до незадовільної оцінки;

- умови допуску до підсумкового екзамену:

за виконання навчальної програми (оцінювання аудиторних завдань і самостійної роботи) студент має отримати впродовж семестру не менше 20 балів

(рекомендований мінімум складає 36 балів). Мінімальна кількість балів, які додаються до семестрових – 24 бали.

Студент, який набрав сумарно меншу кількість балів, ніж критично-розрахунковий мінімум 20 балів, до складання екзамену не допускається.

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	18	18	24	60
Максимум	30	30	40	100

7.2. Організація оцінювання:

Дисципліна поділена на 2 змістові модулі (частини). Кожен змістовий модуль включає в себе лекції, семінарські заняття та самостійну роботу студентів, які звершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу та певних професійних навичок. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1–2 (семінари 1–4), у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – тема 3 (семінари 5–8).

Оцінювання успішності знань студентів здійснюється у двох формах: семестрове оцінювання (робота на лекціях, семінарські заняття, самостійна робота) і підсумкове оцінювання (екзамен).

Загальна сума балів – 100 балів (із них семестрове оцінювання – максимум 60 балів, підсумкове оцінювання (екзамен) – максимум 40 балів).

Самостійна робота:

1. ЗМ1. Складання рейтингів, топів за оригінальними (незвичними) критеріями («Найкрасивіший письменник», «Найрозумніший співак» тощо).

Оцінювання роботи: максимальна кількість балів – 10, що складаються з таких компонентів:

- а) чітко пояснений вибір теми, переконливо аргументовано критерії відбору, окреслена мета роботи – 2 бали;
- б) точність у відображенні подій та героїв – 3 балів;
- в) оригінальність виконання та оформлення – 3 балів;
- г) вчасне подання роботи на кафедру історії журналістики – 2 бали, невчасне подання роботи – 0 балів.

Кінцевий термін подачі робіт (дедлайн) – 7 жовтня.

2. ЗМ2. Підготовка оглядових матеріалів до теми «Образ Інакшого. Підліткові проблеми у ракурсі мистецтва та арт-журналістики».

Оцінювання роботи: максимальна кількість балів – 10, що складаються з таких компонентів:

- а) переконливо аргументовано критерії відбору мистецьких творів для огляду, чітко окреслена мета підбірки, пояснені акценти роботи – 2 балів;
- б) точність у відображенні подій та героїв публікацій – 2 бали;
- в) оригінальність виконання та оформлення – 3 балів;
- г) грамотність викладу (граматика, пунктуація, стилістика) – 2 бали. Якщо більше 5 помилок – робота НЕ оцінюється;
- д)вчасне подання роботи на кафедру історії журналістики – 1 бали, невчасне подання роботи – 0 балів.

Кінцевий термін подачі робіт (дедлайн) – 29 листопада.

Усі семестрові роботи (семінари, самостійна робота) мають бути подані на кафедру або, за домовленістю з викладачем, надсилатися на пошту в робочий час. На перевірку роботи викладачеві дається один робочий тиждень. Якщо студент з поважної причини пропустив семінар, то він має право його відпрацювати впродовж 14 календарних днів з моменту проведення семінару.

Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій, семінарських занять і самостійної роботи

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	Самостійна робота
<i>Змістовий модуль 1. Основні тематичні і жанрові тренди сучасної арт-журналістики</i>				
1	Тема 1. Тематичні тренди української арт-журналістики. Кінокритика. Книжкова/літературознавча журналістика.	2	2	10
2	Тема 2. Жанрові тренди арт-журналістики. Огляд (ревію). Інформаційний, аналітичний огляд. Рейтинги. Топи.СР1.	2	2	10
3	«Польський репортаж» (літературний, художній репортаж) його особливості і можливості застосування в мистецькій журналістиці.	2	2	12
4	«Нон-фікшн» і його місце в арт-журналістиці.	2	2	10
<i>Змістовий модуль 2. Тренд «Толерантність. Діалог з Інакшим» у ракурсі мистецтва і арт-журналістики</i>				
5	Тема 3. Тематичні мистецькі тренди. Толерантність. Діалог з Інакшим. Образ Інакшого. Митець як Інакший у ракурсі мистецтва і арт-журналістики (арт-брют; наївне мистецтво).	2	2	10
6	Образ Інакшого. Люди з особливими потребами та «ігри розуму» у ракурсі мистецтва і арт-журналістики.	2	2	8
7	Образ Інакшого. Різні види залежності, хвороби і паліатив у ракурсі мистецтва та арт-журналістики.	2	2	8
8	Образ Інакшого. Підліткові проблеми у ракурсі мистецтва та арт-журналістики. СР2.			10
9	ЛГБТІ-тематика у ракурсі мистецтва і арт-журналістики. Квір-мистецтво.	2	2	8
	ВСЬОГО	16	16	86

Загальний обсяг – 120 год., в тому числі:

Лекцій – 16 год.

Семінари – 16 год.
Консультації - 2 год.
Самостійна робота – 86 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні: (Базові)

1. *10 заповідей культурного журналіста* від екс-очільника BBC. URL: https://artukraine.com.ua/n/10-zapovedey-kulturnym-zhurnalistam-ot-eks-glavy-vvs/#.Y_P0I3ZBzIU
2. *Михайлин І.* Основи журналістики: Підручник. 3-н вид., доп. і поліпш. / І. Л. Михайлин. — К.: ЦУЛ, 2002. — 284 с.
3. *Різун В.В.* Основи журналістики у відповідях і заувагах / В.В.Різун. – К., 2004.
4. *Різун В.В.* Теорія масової комунікації: Підручник для студентів галузі «журналістика та інформація». – В.В. Різун. – К., 2008.
5. *Як писати про культуру? : збірник есеїв і лекцій /Д.Бадьйор, М.Савка, А.Бондар [та ін.].* – К.: ВД «АДЕФ-Україна», 2015.

Додаткові:

1. Кінокритика (Д. Бадьйор, І.Грабович, Я.Підгора-Гвядзовський, С.Васильєв, В.Войтенко, А.Алфьоров, С.Ксаверов, О.Сидоренко та ін. (статті, огляди, рецензії).
2. Книжкова журналістика (К.Родик, Є.Стасіневич, Г.Улюра, Я.Цимбал, О.Бойченко, Б.Романцова, І.Батуревич, О.Хмельовська, В.Агєєва для BBC Україна, Ю.Володарський та ін. (статті, огляди, рецензії, відеолекції).
3. «Польський-репортаж» (вибрати кілька матеріалів для опрацювання):
 - Факти польської літератури- <http://litakcent.com/2012/04/09/fakty-polskoji-literatury-faktu/>
 - Польська репортажистика - http://litakcent.com/2018/07/11/polska_reportarzystyka-1/
 - Літературний репортаж. Чим Польща захоплює світ. - <https://choven.org/news/vojtseh-guretskyj-literaturnyj-reportazh-chym-polshha-zahoplue-svit> -
 - Усе, чого ви не знали про художній репортаж -<https://medialab.online/news/use-chogo-vy-ne-znaly-pro-hudozhnij-reportazh/>
 - Як зробити вдалий репортаж -<https://imi.org.ua/articles/ior-mechik-gazeta-vyborcza-yak-zrobiti-vdaliy-reportaj-i617>
 - Літературний репортаж і правило трьох - https://ms.detector.media/print/1411980811/literaturniy_reportazh_i_pravilo_trokh_s_intervyu_z_oleseyu_yaremchuk_redaktorkoyu_vidavnitstva_choven/
 - Художній репортаж: що, як і навіщо - <http://litakcent.com/2018/02/01/hudozhniy-reportazh-shho-yak-i-navishho/> -
 - майстер-клас Вітольда Шабловського (репортаж "Вбивця із міста абрикосів") в Укр. католицькому університеті <http://journalism.ucu.edu.ua/video/5431/>

- на "Мудрій корові" про репортажі українські 20-х рр. <https://wisecow.com.ua/zhurnalistika/zhurnal%D1%96stika-v-1%D1%96teratur%D1%96/ukra%D1%97nska-xudozhnya-reportazhistika.html>
4. Нон-фікшн.
 - Сто найкращих нон-фікшн книг всіх часів - <https://blog.yakaboo.ua/ru/100>
 - 8 (вісім) нон-фікшн книг, які багато пояснюють - [/http://www.theinsider.ua/art/8-non-fikshn-knig-yaki-bagato-royasnyuyut](http://www.theinsider.ua/art/8-non-fikshn-knig-yaki-bagato-royasnyuyut);
 - видання вид-ва «ARTHUSS», «ВСЛ» (або інші) альбоми про художників, спогади про митців, листи, мемуари і т.д.
 5. Арт брут. <http://styleinsider.com.ua/2014/12/art-brut-tvorchestvo-dushevnobolnyh/>; <https://www.mirf.ru/fun/art/art-brut-iskusstvo-atsajderov>.
 6. ЛГБТ-тематика:
 - ЛГБТІ-кіно: Про розвиток, цінності та толерантність [//https://moviegram.com.ua/lgbti-in-cinema](https://moviegram.com.ua/lgbti-in-cinema).
 7. Українська квір-культура: що це таке і з якими проблемами стикаються її представники. – URL: <https://zaborona.com/ukrayinska-kvir-kultura-scho-cze-take-i-z-yakimi-problemami-stikayutsya-yiyi-predstavniki/>
 8. Перша виставка британського квір-мистецтва триває в Лондоні. URL: <https://artukraine.com.ua/n/persha-vistavka-britanskogo-kvir-mistectva-trivaye-v-londoni/#.Y4fQjHZBzIU>
 9. 5 відмінних квір-фільмів, які ви пропустили. URL: <https://gays-ua.com/world/5-otlichnyx-kvir-filmov-kotorye-vy-propustili>